

[Justitsministeren.]

denne almindelige plan skal begrænsninger i retten til etablering på ødegårde være ophevet, uden at denne etablering indebærer ret til at skifte bedrift, når disse ødegårde har været forladt og udyrket i 2 år. Dernæst hedder det i tidstabellen, at efter udløbet af første etape — og det skulle have været den 31. december 1961 — skal begrænsningerne i retten til etablering i landbruget ophæves, for så vidt angår sådanne statsborgere fra andre medlemsstater, der har arbejdet som lønede landbrugsmedhjælpere i værtslandet i 2 år i træk.

Jeg tror, det er disse 2 års bestemmelser for ødegårde og landbrugsmedhjælpere, som det ærede medlem hr. Peter Larsen havde i tankerne, men det ærede medlem overser, at tidstabellen slutter med, at fra udgangen af overgangsperioden — det vil sige 31. december 1969 — skal alle bestående begrænsninger af diskriminerende karakter med hensyn til etablering i landbruget ophæves. Dette er baggrunden for, at vi ikke tror på, at den gældende lov kan holde selv efter en skærpelse på dette område eller på andre områder, hvor det drejer sig om erhvervs-mæssig udnyttelse af fast ejendom.

Men jeg vil gerne understrege, at sikkerhed har vi jo ikke, og sikkerhed kan vi i hvert fald heller ikke få, så længe vi ikke er medlemmer af fællesskabet. Om vi derefter kan få det, er vel i sig selv tvivlsomt, fordi den absolutte sikkerhed kun kan skabes gennem en kendelse afsagt af fællesskabets domstol. De spagfærdige forsøg, vi har gjort på at blive klar over, i hvilket omfang denne lov kan holde, har vist sig at få et negativt resultat. Ingen kan i virkeligheden give os et udtømmende eller beroligende svar, og i allersidste instans bliver det domstolene, der afgør problemet.

Må jeg dertil føje, at rent bortset fra, om vort eventuelle medlemskab af fællesmarkedet tillader opretholdelse af loven i skærpet form, melder der sig et problem i forhold til de internationale forpligtelser, vi i øvrigt har, thi det lader sig ikke benægte, at loven, selv om den hviler på domicilprincippet, nødvendigvis må virke diskriminerende over for udlændinge, og det er klart, at en skærpelse af loven vil virke stærkere diskriminerende og kunne fremkalde risiko for henvendelser udefra.

Dermed er sagt i al almindelighed og ganske kort, hvad der er hovedsynspunktet for os, når vi har vendt os imod den tanke, at vi kunne løse vort nationalpolitiske problem gennem en skærpelse af 1959-loven.

Må jeg dernæst gøre en enkelt bemærkning uden for dette. Det forekom mig, at de ærede medlemmer hr. Niels Eriksen og hr. Niels Ravn ligesom antydede, at den statslige og kommunale forkøbsret, som er bragt i forslag i de lovforslag, vi har behandlet i dag, skulle være i strid med grundlovens § 73. Dertil vil jeg gerne sige, at det er helt urigtigt. Forkøbsretten går jo alene på en ret til at træde ind, hvor ejeren vil sælge, og træde ind på de vilkår, han kan opnå ved salg til anden side. Man griber ikke som ved ekspropriation ind over for udvælgelse af ejendomsretten og tilintetgør intet element i ejerens råden. Derfor er det helt urigtigt at tro, at en forkøbsret overhovedet kan have nogen forbindelse med bestemmelserne i grundlovens § 73. Jeg havde ligesom et indtryk af, at man tog forskud på de glæder, vi skal have i morgen, når vi i forbindelse med andre lovforslag skal diskutere ekspropriation og generelle rådighedsindskrænkninger.

Teichert: De højtærede ministre har besvaret de mest væsentlige spørgsmål, så jeg skal nøjes med et par ganske almindelige bemærkninger, særlig til ordførerne for partiet venstre og det konservative folkeparti. Jeg synes ikke, der har været meget bid i ordførertalerne, som efter min mening ikke har været andet end kritik af de lovforslag, der er fremsat, og man har ikke stillet noget bedre i udsigt eller er kommet med andre og bedre forslag. Man har stillet forslag om større brugsenheder, men man har været meget forsigtig med at antyde nogen form for størrelse i hektar; i øvrigt tror jeg, at det er helt rigtigt af den ærede opposition at holde sig til det standpunkt, for det er jo meget individuelt bestemt, hvad en familie kan klare, og hvad der vil være det rigtige fremover.

Det ærede medlem hr. Peter Larsen nævner alle de mange ejendomme, som ikke kan sælges, men han nævner ikke hvorfor; han siger kun, at der ikke er købere til dem. Ja men er det da ikke sådan, at man skal vurdere disse ejendommers kvalitet, arealernes